

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md

Tel. (022) 409-209; Fax: (022)
635-355

No. 4-3572-14

din 03.01.2024

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md

Tel. (022) 409-209; Fax: (022)
635-355

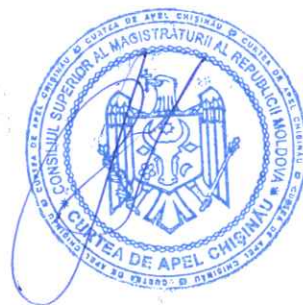
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, strada Alexandru Lăpușeanu 28

Curtea de Apel Chișinău vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de Hanganu Grigore, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Administrator autorizat Hanganu Grigore vs Ministerul Justiției privind controlul legalității actelor administrative ale ministerelor, dosarul nr. 3a-462/23.

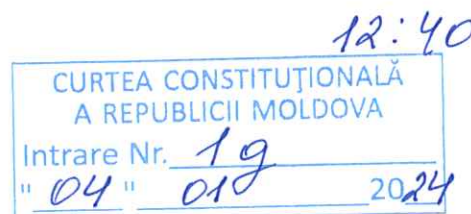
Anexă:

- Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pe 5 file.
- Încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2023, pe 7 file.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Palanciuc Ecaterina

Curtea de Apel Chişinău 3A-462/23
22.11.23

Către Curtea Constituțională a R. Moldova
mun. Chişinău, str. Al. Lăpuşeanu, 28

de la: Administrator autorizat Hanganu Grigore
mun. Chişinău, bd. Decebal, 76, bir. 1203B
c/f 44141013
BC „Moldinconbank” SA, c/b MOLDMD2X
IBAN: MD88ML000000022518193239

Instanța de judecată care examinează
cauza civilă nr. 2-21138282-02-3a-29082023;
nr. 3a-462/23

Curtea de Apel Chişinău
mun. Chişinău, str. Teilor, 4
Judecător - raportor Palanciuc Ecaterina

CURTEA DE APPEL CHIŞINĂU - CURTEA CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII CURTEA DE APPEL CHIŞINĂU	32
02.OCT.2023	
Intrare Nr. 9577	

Sesizare

privind excepția de neconstituționalitate

1. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Pe rolul Curții de Apel Chişinău se află spre examinare apelul depus de către AA Hanganu Grigore împotriva Hotărârii Judecătorei Chişinău, sediul Rîşcani nr. 3-2571/21 din 17.11.2022 prin care s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată împotriva Ministerului Justiției cu privire la anularea Ordinului nr. 98 din 02.09.2021.

2. Informații privind cazul dedus judecării instanței de drept comun

În fapt, prin Ordinul Ministrului Justiției al R. Moldova Nr. 98 din 02.09.2021, s-a dispus încetarea activității reclamantului administrator autorizat Hanganu Grigore, deținătorul autorizației nr. 6, eliberată la 14.01.2015, ca temei, fiind invocată sentința Judecătorei mun. Chişinău, sediul Buiucani din 25.10.2017.

Conform sentinței Judecătorei mun. Chişinău, sediul Buiucani din 25.10.2017, reclamantul a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42, alin. (2) și art. 326 alin. (2) CP fiindu-i stabilită o pedeapsă sub forma de amendă 2250 u.c., ceea ce constituie 45 000 lei, care a fost achitată integral la data de 10.12.2018, adică în aceeași zi o dată cu pronunțarea deciziei Curții de Apel Chişinău și în așa mod prin executarea pedepsei nominalizate a avut loc stingerea antecedentelor penale.

Ca urmare la caz, sunt aplicabile prevederile art. 110 Cod Penal al R. Moldova, care expres prevede, că *antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămînerii definitive a sentinței de condamnare, generînd consecințe de drept*

nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

Astfel, în acest context potrivit art. 111, alin. (1), lit. e) Cod Penal al R. Moldova se consideră ca neavînd antecedente penale persoanele condamnate la o pedeapsă mai blîndă decît închisoarea – după executarea pedepsei.

Corespunzător potrivit normelor de drept enunțate, se constată, că referitor la administratorul autorizat Hanganu Grigore la data emiterii ordinului Ministrului Justiției Nr. 98 din 02.09.2021, nu există în acțiune vreo sentință penală irevocabilă și această persoană nu are antecedente penale.

3. Obiectul sesizării și argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

La caz, obiectul sesizării îl constituie prevederile alin. (1), lit. f) și alin. (3) al art. 39 al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014, potrivit cărora temei pentru încetarea activității administratorului este existența unei sentințe penale rămase irevocabile pentru infracțiune săvîrșită cu intenție.

Considerăm, că această normă de drept implimentată este în detrimentul administratorului autorizat, fiind în contradicție cu prevederile art. 110 și art. 111 Cod Penal al R. Moldova, deoarece este cert stabilit, faptul că antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămîinerii definitive a sentinței de condamnare, generînd consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării și se consideră ca neavînd antecedente penale persoanele: condamnate la o pedeapsă mai blîndă decît închisoarea – după executarea pedepsei.

Conform acestor norme de drept enunțate, fiind aplicative situației descrise este evident faptul, că față de administratorul autorizat Hanganu Grigore la data emiterii ordinului Ministrului Justiției Nr. 98 din 02.09.2021, nu exista în acțiune vreo sentință penală irevocabilă, acesta neavînd antecedente penale.

Considerăm, că legiuitorul a acordat noimei legale de la art. 39, lit. f) a Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 a cărei constituționalitate se contestă la caz, o interpretare extensivă defavorabilă mult prea largă incluzînd în conținutul acestui temei inclusiv sentințele față de care sunt stinse antecedentele penale.

Reiterăm, că potrivit art. 110 CP al R. Moldova "Antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămîinerii definitive a sentinței de condamnare, generînd consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat pînă la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării."

În drept, în acest context este important de reținut următoarele:

Articolul 3. Principiile activității de legiferare

(1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:

a) **constituționalitatea;**

b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;

c) **legalitatea și echilibrul între reglementările concurente;**

d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;

e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității;

f) respectarea ierarhiei actelor normative.

(2) La elaborarea unui act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător se respectă principiile stabilite de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementarea activității de întreprinzător.

(3) Actul normative trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

(4) Actul normative trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

a) **proiectul actului normative trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;**

b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Articolul 5. Clasificarea normelor juridice

Alin. (3) Normele juridice special sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. Încăz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Este cert, că dreptul la muncă este unul din drepturile fundamentale ale omului, prevăzut de legislația națională, Constituția R. Moldova cît și internațională deoarece potrivit jurisprudenței CEDO, dreptul la salariu cade sub protecția oferită de către Protocolul 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care cu certitudine garantează dreptul la proprietate în sensul, că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale (salariu).

În contextul acestor norme atît naționale cît și internaționale, încălcarea dreptului la muncă se echivalează cu neglijarea și încălcarea art. 1 al Protocolului 1 al CEDO. Or, potrivit Constituției R. Moldova și a Hotărîrii Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999, rezultă că Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale constituie parte integrantă a sistemului legal intern și urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a R. Moldova, cu deosebirea că Convenția are prioritate față de legislația internă în cazul existenței contradicțiilor.

4. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

În această ordine de idei, notăm asupra faptului, că o condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental.

Astfel potrivit Constituției R. Moldova, art. 16 expres stabilește, că condiția primordială o reprezintă respectarea și ocrotirea persoanei ca îndatorire primordială a statului, toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Totodată, potrivit art. 43 Constituția R. Moldova orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Nu și în ultimul rînd au tangență și prevederile art. 54 Constituția R. Moldova potrivit căroră (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității Justiției. (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

La caz, cu certitudine se impune un tratament echitabil administratorului autorizat Hanganu Grigore din simplul motiv, că la data emiterii ordinului Ministrului Justiției nr. 98 din 02.09.2021 acesta avea stîns antecedentul penal și la această dată nu exista vreo sentință penală irevocabilă neexecutată care ar putea genera pe viitor careva consecințe juridice nefavorabile.

Astfel, considerăm că orice restrîngere trebuie să fie proporțională în sensul legislației și situației real existente și nu poate să aduca atingă drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, deoarece în caz contrar acestea fiind în contradicție vădită cu normele constituționale privind asigurarea protejării intereselor în activitatea zilnică a persoanelor fizice și juridice.

Astfel, conchidem că dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate au o legatură rațională și directă cu scopul legitim urmărit, iar ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor nominalizate cu certitudine ar avea ca obiectiv

asigurarea tratamentului nediscriminatoriu și egal față de toți cetățenii RM, tratamentul fiind aplicat în egală măsură indiferent de genul de activitate, ar asigura o legătură rațională între măsurile legal existente contestate și scopul legitim permis de normele constituționale.

Considerăm, că normele legale contestate contravin și prevederilor **art. 7 din Constituție** care garantează că nici o lege și niciun act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică, iar respectarea și ocrotirea persoanelor constituie o îndatorire primordială a statului, tratamentul față de orice entitate juridică fiind aplicat în egală măsură fără careva poziționări dominante în societate.

5. În drept, considerăm că sesizarea înaintată este depusă cu respectarea condițiilor de admisibilitate a unei sesizări stabilite în jurisprudență, excepția de neconstituționalitate fiind ridicată în cadrul unui proces pendinte în fața instanței de drept comun, iar controlul constituționalității legilor nominalizate în prezenta cauză ține de competența Curții Constituționale.

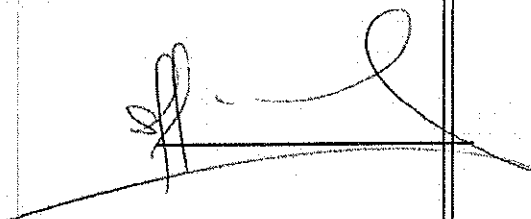
6. Reieșind din considerentele expuse supra,

solicităm:

1. **Declararea neconstituționalității prevederilor alin. (1), lit. f) și alin. (3) al art. 39 al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost știrse.**

Hanganu Grigore

Data: 27.08.23

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. Tatiana Avasiloiu)
Dosarul nr. 3a-462/23
2-21138282-02-3a-29032023

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Veronica Negru
Ina Dutca și Ecaterina Palanciuc

examinând în procedură scrisă cererea depusă de către Grigore Hanganu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată în cadrul examinării apelului decărat de Grigore Hanganu împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 noiembrie 2022, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Grigore Hanganu împotriva Ministerului Justiției, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a ță :

În data de 17 septembrie 2021, Grigore Hanganu, a înaintat acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Ministerului Justiției, cu privire la anularea ordinului nr. 98 din 02.09.2021 „Cu privire la încetarea activității administratorului autorizat”.

În motivarea acțiunii a indicat că, nu este de acord cu ordinul Ministrului Justiției nr. 98 din 02.09.2021, precum și că îl consideră ca fiind unul arbitrar, neîntemeiat și contrar normelor legale aplicabile. Or, conform art. 43 din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Însă, în speță, prin ordinul contestat se face o tentativă de violare a acestor principii fundamentale garantate de un stat democratic, întrucât orice persoană are dreptul irevocabil la muncă.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 39 alin.(1) lit. f) și alin.(3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014, temei pentru încetarea activității administratorului este existența unei sentințe penale rămase irevocabile pentru infracțiune săvârșită cu intenție, menționează reclamantul că, la caz, Grigore Hanganu, nu cade sub incidența articolului susmenționat deoarece în privința acestuia nu există o sentință penală irevocabilă în acțiune la moment prin care acesta este condamnat pentru infracțiune. Or, conform sentinței Judecătoriai Chișinău (sediul Buiucani) din 25.10.2017, Grigore Hanganu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și art. 326 alin. (2) CP, fiindu-i stabilită o pedeapsa sub formă de amendă 2250 u.c., ceea ce constituie 45 000 lei, care a fost achitată integral în data de 10.12.2018, adică în aceeași zi o dată cu pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău. Respectiv, sunt aplicabile prevederile art.111 alin. (1) lit. e) Cod Penal, conform căruia se consideră ca neavând antecedente penale persoanele: condamnate la o pedeapsa mai blândă decât închisoarea - după executarea pedepsei.

În acest sens, consideră reclamantul că, este evident faptul, că în data emiterii ordinului Ministrului Justiției nr. 98 din 02.09.2021, nu există în acțiune vreo sentință penală irevocabilă referitor la administratorul autorizat Grigore Hanganu și că acesta nu are antecedente penale.

Totodată, invocă reclamantul că, ordinul privind încetarea activității urma să fie emis în temeiul unei proceduri de executare a pedepsei penale prevăzute de art. 185 Cod de executare. Or, cu certitudine se constată faptul, că prin lipsa antecedentelor penale, această sentință nu produce careva efecte juridice și nu există niciun temei de a fi aplicată norma legală de la art. 39, alin. (1), lit. f) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014.

Mai mult ca atât, chiar și în cazul în care în ordinul contestat se invocă sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 25.10.2017, de către instanță nu s-a constatat și nu a fost aplicată o pedeapsă complementară obligatorie cum ar fi privarea de dreptul de a ocupa o anumită funcție pe un termen de până la 5 ani, instanța considerând că nu există temei pentru o asemenea pedeapsă complementară care nu este obligatorie la caz, cu referire la Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 61 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale în cauzele de corupție”.

Astfel, reieșind din esența sentinței indicate, reclamantul consideră că, lipsa acestei pedepse complementare obligatorii nu îl privează de dreptul a a-și exercita în continuare funcția deținută de administrator autorizat, prin urmare, în ordinul contestat s-a admis eroare în această privință. Or, dreptul la muncă este unul din drepturile fundamentale ale omului, consfințit atât de legislația națională cât și internațională.

În acest context, reține reclamantul că, conform jurisprudenței CEDO, dreptul la salariu cade sub protecția oferită de către Protocolul 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale care garantează dreptul la proprietate prevăzând că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Iar astfel, încălcarea dreptului la muncă se echivalează cu încălcarea art. 1 al Protocolului 1 al CEDO. Or, conform Constituției R. Moldova și a Hotărârii Curții Constituționale nr. 55 din 14.10.1999, rezultă că Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale constituie parte integrantă a sistemului legal intern și urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a R. Moldova, cu deosebirea că Convenția are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 noiembrie 2022, s-a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

În data de 06 decembrie 2022, Grigore Hanganu, a depus apel nemotivat, iar în data de 16 martie 2023 apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 17 noiembrie 2022, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond cu admiterea acțiunii.

În data de 02 octombrie 2023, Grigore Hanganu, a înaintat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, ce ulterior în data de 13 decembrie 2023, a fost suplinită.

Întru susținerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, Grigore Hanganu, a relatat că, la caz, obiectul sesizării îl constituie prevederile alin. (1) lit. f) și alin. (3) al art. 39 din Legea cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014, conform cărora temei pentru încetarea activității administratorului este existența unei sentințe penale rămase irevocabile pentru infracțiune săvârșită cu intenție. Întrucât, această normă de drept implementată este în detrimentul administratorului autorizat, fiind în contradicție cu prevederile art. 110 și art. 111 Cod Penal, deoarece este cert stabilit, faptul că antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării și se consideră ca neavând antecedente penale persoanele: condamnate la o pedeapsă mai blândă decât închisoarea - după executarea pedepsei. Or, conform acestor norme de drept enunțate, fiind aplicative situației descrise este evident faptul, că față de administratorul autorizat Grigore Hanganu la data emiterii ordinului Ministrului Justiției nr. 98 din 02.09.2021, nu exista în acțiune vreo sentință penală irevocabilă, acesta neavând antecedente penale.

Astfel, consideră Grigore Hanganu, că legiuitorul a acordat normei legale de la art. 39 alin.(1) lit. f) a Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 a cărei constituționalitate se contestă la caz, o interpretare extensivă defavorabilă mult prea largă incluzând în conținutul acestui temei inclusiv sentințele față de care sunt stinse antecedentele penale. Or, art. 110 Cod Penal, indică că, antecedentele penale reprezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerii definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării.

În acest context, reține Grigore Hanganu, că conform art. 3, la elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii: a) constituționalitatea; b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale; c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice; e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității; f) respectarea ierarhiei actelor normative.

La elaborarea unui act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător se respectă principiile stabilite de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementarea activității de întreprinzător.

Actul normative trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internațional la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

Actul normative trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune; b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Conform art. 5 alin. (3), normele juridice special sânt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Prin urmare, susține Grigore Hanganu, că dreptul la muncă este unul din drepturile fundamentale ale omului, prevăzut de legislația națională, Constituția R. Moldova cât și internațională deoarece conform jurisprudenței CEDO, dreptul la salariu cade sub protecția oferită de către Protocolul 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care cu certitudine garantează dreptul la proprietate în sensul, că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale (salariu).

În contextul acestor norme atât naționale cât și internaționale, consideră Grigore Hanganu, că încălcarea dreptului la muncă se echivalează cu neglijarea și încălcarea art. 1 al Protocolului 1 al CEDO. Or, conform Constituției R.Moldova și a Hotărârii Curții Constituțional nr. 55 din 14.10.1999, rezultă că Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale constituie parte integrantă a sistemului legal intern și urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a R.Moldova, cu deosebirea că Convenția are prioritate față de legislația internă în cazul existenței contradicțiilor.

Totodată, notează Grigore Hanganu, că o condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Iar astfel, art. 16 din Constituție, stabilește că, condiția primordială o reprezintă respectarea și ocrotirea persoanei ca îndatorire primordială a statului, toți cetățenii Republicii Moldova sânt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială. Iar conform art. 43 alin. (1) din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Conform art. 54 din Constituție, (1) în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidentiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Astfel, reține Grigore Hanganu, că la caz, cu certitudine se impune un tratament echitabil administratorului autorizat Grigore Hanganu din simplul motiv, că în data emiterii ordinului Ministrului Justiției nr. 98 din 02.09.2021 acesta avea stins antecedentul penal și în această dată nu exista vreo sentință penală irevocabilă neexecutată care ar putea genera pe viitor careva consecințe juridice nefavorabile. Or, orice restrîngere trebuie să fie proporțională în sensul legislației și situației real existente și nu poate să aducă atingere drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, deoarece în caz contrar acestea fiind în contradicție vădită cu normele constituționale privind asigurarea protejării intereselor în activitatea zilnică a persoanelor fizice și juridice.

Prin urmare, consideră Grigore Hanganu, că dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate au o legătură rațională și directă cu scopul legitim urmărit, iar ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor nominalizate cu certitudine ar avea ca obiectiv asigurarea tratamentului nediscriminatoriu și egal față de toți cetățenii R.Moldova, tratamentul fiind aplicat în egală măsură indiferent de genul de activitate, ar asigura o legătură rațională între măsurile legal existente contestate și scopul legitim permis de normele constituționale.

În acest context, susține Grigore Hanganu, că normele legale contestate contravin și prevederilor art. 7 din Constituție, care garantează că nici o lege și niciun act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică, iar respectarea și ocrotirea persoanelor constituie o îndatorire primordială a statului, tratamentul față de orice entitate juridică fiind aplicat în egală măsură fără careva poziționări dominante în societate.

Ministerul Justiției, fiind notificat despre cererea depusă de către Grigore Hanganu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, referință nu a prezentat.

În ședința de judecată a instanței de apel apelantul a susținut cererea, solicitînd admiterea.

În ședința de judecată a instanței de apel reprezentantul intimatului, Ministerul Justiției nu s-a prezentat, fiind legal citat despre ora, data și locul examinării cauzei.

Studiind materialele dosarului, analizând argumentele întru susținerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, consideră că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În data de 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ, act legislativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 17 august 2018, nr.309-320.

Art. 257 alin. (1) Codul administrativ, prevede că, actul legislativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art.12¹ alin.(1) și alin.(2) CPC, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;*
- nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile contestate.

Conform art.135 al.(1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională, exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Conform art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Art. 7 din Constituție, prevede că, Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Conform art. 16 din Constituție, respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Conform art. 43 alin. (1) din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

Art. 54 din Constituție, prevede că, (1) în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngerii decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, reține că, conform normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul administrativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, în cauza concretă pe care o examinează.

Din materialele cauzei completul judiciar reține că, obiectul contenciosului administrativ este anularea ordinului Ministerului Justiției nr. 98 din 02.09.2021 „Cu privire la încetarea activității administratorului autorizat”, prin care în temeiul art. 39 alin. (1) lit. f), alin. (3) și art.40 al Legii nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizați, sentințe din 25 octombrie 2017 a Judecătoriei mun. Chișinău (sediul Buiucani), menținută prin decizia nr. la-1744/2018 din 10.12.20218 a Curții de Apel Chișinău și prin decizia irevocabilă nr. 1ra-1195/2021 din 30 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a ordonat că: se încetează activitatea administratorului autorizat Grigore Hanganu, deținătorul autorizației nr. 6, eliberată în data de 14.01.2015. Din ziua emiterii ordinului de încetare a activității, actele perfectate de administratorul autorizat, cu excepția actelor de transmitere a procedurii de insolvență sau de dizolvare, sunt considerate nule. În termen de 5 zile din momentul aducerii la cunoștință a prezentului ordin, administratorul autorizat va depune autorizația la Ministerul Justiției, iar în termen de 10 zile va transmite Consiliului Uniunii administratorilor autorizați sigiliul, legitimația și documentația aferentă activității sale. Copia actului de transmitere va fi prezentat Ministerului Justiției.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, reține că prin cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate s-a invocat neconstituționalitatea art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, prin prisma art. art.7, 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Conform art.6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Conform art.13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datorează unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

În această ordine de idei, apelantul susține că, art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014, care prevede că, încetarea activității administratorului are la bază următoarele temeuri: f) administratorul a fost condamnat printr-o sentință rămasă irevocabilă pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. În cazul prevăzut la alin.(1) lit.f), încetarea activității administratorului se dispune prin ordinul ministrului justiției în baza unei sentințe irevocabile a instanței judecătorești, a fost adoptată nu în corespundere cu scopurile urmărite de prevederilor art. 7, 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituție.

Analizând argumentele și solicitările indicate în cererea depusă de către Grigore Hanganu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale în vederea declarării neconstituțională a dispoziției art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, prin prisma art. 7, 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituția Republicii Moldova, verificând întrunirea condițiilor invocate în art.12¹ alin.(2) CPC în cererea înaintată de către Grigore Hanganu, în cadrul examinării apelului împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul

Rișcani) din 17 noiembrie 2022, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de către Grigore Hanganu împotriva Ministerului Justiției, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, stabilește că cererea întrunește condițiile menționate și urmează a fi admisă cu expedierea în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova a sesizării lui Grigore Hanganu, privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității dispoziției art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, prin prisma art. 7, 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu prevederile art.12¹ al.(3) CPC, art.230 Cod Administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d i s p u n e:

Se admite cererea lui Grigore Hanganu, privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, prin prisma art. 7, 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Se expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea formulată de către Grigore Hanganu, privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității art. 39 alin. (1) lit. f) și alin. (3) al Legii cu privire la administratorii autorizați nr. 161 din 18.07.2014 în partea sentințelor rămase irevocabile pentru infracțiuni săvârșite cu intenție a căror antecedente penale au fost stinse, prin prisma art. 7, 16, 43 alin. (1) și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecător

Judecător

Veronica Negru

Ina Dutca

Ecaterina Palanciuc

Copia corespunde originalului
Judecator Palanciuc Ecaterina